

KONWENCJA KONSULARNA

między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich,

sporządzona w Warszawie dnia 27 maja 1971 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

**RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ**

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 27 maja 1971 roku została podpisana w Warszawie Konwencja konsularna między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich o następującym brzmieniu dosłownym:

KONWENCJA KONSULARNA

**między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Związkiem
Socjalistycznych Republik Radzieckich.**

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Prezydium Rady Najwyższej Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich,

kierując się życzeniem dalszego rozwoju przyjacielskich stosunków zgodnie z Układem między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich o przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy, podpisanym w Warszawie dnia 8 kwietnia 1965 roku,

biorąc pod uwagę, że Konwencja konsularna między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich, podpisana w Warszawie dnia 21 stycznia 1958 roku, wymaga zmian,

postanowiły zawrzeć niniejszą Konwencję konsularną i w tym celu wyznaczyły swoimi Pełnomocnikami:

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Jerzego Roszaka,

Dyrektora Departamentu Konsularnego
Ministerstwa Spraw Zagranicznych
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,

Prezydium Rady Najwyższej Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich

Nikołaja Iwanowicza Molakowa,
Dyrektora Departamentu Konsularnego
Ministerstwa Spraw Zagranicznych
Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich,

którzy po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

Część I

Definicje

Artykuł 1

Dla celów niniejszej Konwencji następujące wyrażenia mają niżej określone znaczenia:

- a) „urząd konsularny” oznacza konsulat generalny, konsulat, wicekonsulat i agencję konsularną;
- b) „okręg konsularny” oznacza terytorium Państwa przyjmującego, wyznaczone urzędowi konsularnemu dla wypełniania funkcji konsularnych;
- c) „kierownik urzędu konsularnego” oznacza osobę, powołaną do działania w tym charakterze;
- d) „urzędnik konsularny” oznacza każdą osobę, z kierownikiem urzędu konsularnego włącznie, której powierzono wykonywanie funkcji konsularnych. Określenie to obejmuje także osobę skierowaną do urzędu konsularnego w celu odbycia przeszkolenia w pracy konsularnej (stażysta);
- e) „pracownik konsularny” oznacza każdą osobę nie będącą urzędnikiem konsularnym, wypełniającą w urzędzie konsularnym czynności administracyjne i techniczne lub obowiązki usługowe;
- f) „pomieszczenia konsularne” oznacza budynki lub części budynków, włączając rezydencję kierownika urzędu konsularnego, a także tereny przyległe do nich, używane wyłącznie dla celów konsularnych, niezależnie od tego, czyją są własnością;
- g) „archiwa konsularne” oznacza wszelką urzędową korespondencję, szyfry, dokumenty, książki, techniczne środki kancelaryjne, a także wyposażenie przeznaczone dla ich ochrony;
- h) „statek Państwa wysyłającego” oznacza każdy statek podnoszący banderę tego Państwa;
- i) „obywatel Państwa wysyłającego” oznacza, gdy jest to właściwe, również osobę prawną.

Część II

Ustanawianie urzędów konsularnych oraz mianowanie urzędników i pracowników konsularnych

Artykuł 2

1. Urząd konsularny może być ustanowiony w Państwie przyjmującym tylko za zgodą tego Państwa.
2. Siedzibę urzędu konsularnego i okręg konsularny ustanawia się w drodze porozumienia między Państwem wysyłającym a Państwem przyjmującym.

Artykuł 3

1. Przed mianowaniem kierownika urzędu konsularnego Państwo wysyłające powinno upewnić się w drodze dyplomatycznej, czy dana osoba uzyska zgodę Państwa przyjmującego

na uznanie jej w charakterze kierownika urzędu konsularnego.

2. Państwo wysyłające przekazuje za pośrednictwem swego przedstawicielstwa dyplomatycznego do ministerstwa spraw zagranicznych Państwa przyjmującego listy komisyjne lub inny podobny dokument o mianowaniu kierownika urzędu konsularnego. W listach komisyjnych lub w innym podobnym dokumencie podaje się imiona i nazwisko kierownika urzędu konsularnego, jego rangę, okręg konsularny, w którym będzie on wykonywał swoje funkcje, oraz siedzibę urzędu konsularnego.

3. Po przedstawieniu listów komisyjnych lub innego podobnego dokumentu o mianowaniu kierownika urzędu konsularnego Państwo przyjmujące udzieli mu w możliwie najbliżej terminie exequatur lub innego zezwolenia.

4. Kierownik urzędu konsularnego może przystąpić do wykonywania swoich funkcji z chwilą, gdy Państwo przyjmujące udzieli mu exequatur lub innego zezwolenia.

5. Państwo przyjmujące, przed udzieleniem exequatur lub innego zezwolenia, może udzielić kierownikowi urzędu konsularnego tymczasowej zgody na wykonywanie jego funkcji.

6. Z chwilą udzielenia zgody, także tymczasowej, organy Państwa przyjmującego podejmą wszelkie niezbędne kroki, aby kierownik urzędu konsularnego mógł wykonywać swoje funkcje.

Artykuł 4

Urzędnikiem konsularnym może być tylko obywatel Państwa wysyłającego.

Artykuł 5

1. Państwo wysyłające notyfikuje ministerstwu spraw zagranicznych Państwa przyjmującego:

- a) imiona i nazwiska oraz rangi urzędników konsularnych;
- b) imiona i nazwiska pracowników konsularnych.

2. Właściwe organy Państwa przyjmującego wydają urzędnikom i pracownikom konsularnym oraz członkom ich rodzin, pozostającym z nimi we wspólnocie domowej, odpowiedzialne dokumenty.

Artykuł 6

1. Jeżeli kierownik urzędu konsularnego z jakiegokolwiek przyczyny nie może wykonywać swoich funkcji lub jeżeli stanowisko kierownika urzędu konsularnego jest czasowo nie obsadzone, Państwo wysyłające może upoważnić urzędnika konsularnego tego samego lub innego urzędu konsularnego w Państwie przyjmującym albo członka personelu dyplomatycznego swego przedstawicielstwa dyplomatycznego w tym Państwie do czasowego kierowania urzędem konsularnym. Imiona i nazwisko tej osoby zostaną uprzednio notyfikowane ministerstwu spraw zagranicznych Państwa przyjmującego.

2. Osoba upoważniona do czasowego kierowania urzędem konsularnym ma prawo wykonywać funkcje kierownika urzędu konsularnego i korzystać z przywilejów i immunitetów, przysługujących kierownikowi urzędu konsularnego, zgodnie z postanowieniami niniejszej Konwencji.

3. Wyznaczenie członka personelu dyplomatycznego przedstawicielstwa dyplomatycznego Państwa wysyłającego zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu nie narusza przywilejów i immunitetów, przysługujących mu z tytułu jego statusu dyplomatycznego.

Artykuł 7

Państwo przyjmujące może w każdej chwili, bez obowiązku uzasadnienia swojej decyzji, powiadomić w drodze dyplomatycznej Państwo wysyłające o tym, że exequatur lub inne zezwolenie, udzielone kierownikowi urzędu konsularnego, zostało cofnięte albo że urzędnik lub pracownik konsularny został uznany za osobę niepożądaną. W tym przypadku Państwo wysyłające powinno odwołać taką osobę, jeśli przystąpiła już do wykonywania swoich zadań. Jeżeli Państwo wysyłające nie wypełni w rozsądnym terminie tego obowiązku, Państwo przyjmujące może przestać uznawać taką osobę za urzędnika bądź pracownika konsularnego.

Część III

Przywileje i immunitety

Artykuł 8

Państwo przyjmujące zapewni urzędnikom konsularnemu ochronę i podejmie niezbędne kroki w tym celu, aby mógł on wykonywać swoje funkcje i korzystać z przywilejów i immunitetów zgodnie z postanowieniami niniejszej Konwencji. Państwo przyjmujące stosuje niezbędne środki dla ochrony urzędu konsularnego i mieszkań urzędników konsularnych.

Artykuł 9

1. Państwo wysyłające może, na warunkach i w formie przewidzianych przez ustawodawstwo Państwa przyjmującego, nabywać na własność, posiadać lub użytkować tereny, budynki lub części budynków, a także wznosić budynki i przystosowywać tereny, potrzebne na pomieszczenia urzędu konsularnego oraz na mieszkania urzędników i pracowników konsularnych. W przypadku konieczności Państwo przyjmujące udzieli Państwu wysyłającemu odpowiedniej pomocy w tym zakresie.

2. Postanowienia ustępu 1 niniejszego artykułu nie zwalniają Państwa wysyłającego od konieczności przestrzegania ustaw i przepisów w zakresie budownictwa i urbanistyki, mających zastosowanie na obszarze, gdzie znajdują się odnośne tereny, budynki lub ich części.

Artykuł 10

1. Tarcza z godłem Państwa wysyłającego oraz odpowiednia tablica z nazwą urzędu konsularnego, w językach Państwa wysyłającego i Państwa przyjmującego, mogą być umieszczone na budynku, w którym mieści się urząd konsularny.

2. Na budynku urzędu konsularnego, a także na rezydencji kierownika urzędu konsularnego, może być wywieszana flaga Państwa wysyłającego.

3. Kierownik urzędu konsularnego może wywieszać flagę Państwa wysyłającego na swoich środkach transportu.

Artykuł 11

1. Pomieszczenia konsularne są nietykalne. Organy Państwa przyjmującego nie mogą wkraczać do nich bez zgody kierownika urzędu konsularnego, kierownika przedstawicielstwa dyplomatycznego Państwa wysyłającego lub też osoby upoważnionej przez jednego z nich.

2. Postanowienia ustępu 1 niniejszego artykułu mają zastosowanie do mieszkań urzędników i pracowników konsularnych, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 27 niniejszej Konwencji.

Artykuł 12

Archiwa konsularne są nietykalne w każdym czasie i niezależnie od tego, gdzie się znajdują.

Artykuł 13

1. Urząd konsularny ma prawo porozumiewać się z rządem, przedstawicielstwami dyplomatycznymi i urzędami konsularnymi Państwa wysyłającego. W tym celu urząd konsularny może posługiwać się wszelkimi publicznymi środkami łączności, szyfrem, kurierami dyplomatycznymi lub konsularnymi oraz bagażem dyplomatycznym lub konsularnym. Przy korzystaniu z publicznych środków łączności, w stosunku do urzędu konsularnego stosuje się takie same taryfy jak do przedstawicielstwa dyplomatycznego. Urząd konsularny może zainstalować nadajnik radiowy i używać go jedynie za zgodą Państwa przyjmującego.

2. Korespondencja służbowa urzędu konsularnego, niezależnie od zastosowanego środka łączności, a także bagaż konsularny, posiadający widoczne zewnętrzne oznaczenia swego urzędowego charakteru, są nietykalne i nie mogą być zatrzymywane przez organy Państwa przyjmującego.

3. Kurierzy konsularni Państwa wysyłającego korzystają na terytorium Państwa przyjmującego z takich samych uprawnień, przywilejów i immunitetów, z jakich korzystają kurierzy dyplomatyczni.

4. Bagaż konsularny może być powierzony kapitanowi statku lub samolotu. Kapitan ten powinien być zaopatrzony w urzędowy dokument, określający liczbę paczek stanowiących bagaż, lecz nie jest uważany za kuriera konsularnego. Urzędnik konsularny może odebrać bagaż konsularny bezpośrednio i swobodnie od kapitana statku lub samolotu, a także przekazać mu taki bagaż.

Artykuł 14

1. Urzędnicy i pracownicy konsularni oraz członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, korzystają z nietykalności osobistej. Nie podlegają oni aresztowaniu lub zatrzymaniu w jakiegokolwiek innej formie. Postanowienia te nie obejmują osób wymienionych w artykule 27 niniejszej Konwencji.

2. Państwo przyjmujące zobowiązane jest traktować urzędników i pracowników konsularnych oraz członków ich rodzin, pozostających z nimi we wspólnocie domowej, z należytym szacunkiem oraz podjąć wszelkie odpowiednie kroki dla zapobieżenia jakimkolwiek zamachowi na ich osoby, wolność lub godność.

Artykuł 15

1. Urzędnicy i pracownicy konsularni oraz członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, korzystają z immunitetu od jurysdykcji Państwa przyjmującego, z wyjątkiem powództw cywilnych:

a) dotyczących prywatnego mienia nieruchomego, położonego na terytorium Państwa przyjmującego, chyba że posiadają je w imieniu Państwa wysyłającego dla celów urzędu konsularnego;

- b) dotyczących spadkobrania, w których występują oni jako wykonawcy testamentu, administratorzy, spadkobiercy lub zapisobiercy w charakterze osób prywatnych, a nie w imieniu Państwa wysyłającego;
- c) dotyczących wszelkiego rodzaju zawodowej lub handlowej działalności, wykonywanej przez nich w Państwie przyjmującym poza ich funkcjami urzędowymi;
- d) wynikłych z zawarcia przez nich umów, w których nie występowali oni wyraźnie lub w sposób dorozumiany jako przedstawiciele Państwa wysyłającego;
- e) wytoczonych przez osobę trzecią na skutek szkody powstałej w wyniku wypadku w Państwie przyjmującym, spowodowanego przez pojazd mechaniczny.

2. W stosunku do osób wymienionych w ustępie 1 niniejszego artykułu nie mogą być przedsięwzięte żadne środki egzekucyjne, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w punktach a), b), c), d) i e) wspomnianego ustępu, z zastrzeżeniem jednak, że odnośne środki mogą być przedsięwzięte bez naruszania nietykalności osoby bądź mieszkania.

3. Immunitety przewidziane w niniejszym artykule nie obejmują osób wymienionych w artykule 27 niniejszej Konwencji.

Artykuł 16

1. Państwo wysyłające może zrzec się immunitetu od jurysdykcji odnośnie urzędników i pracowników konsularnych oraz członków ich rodzin, pozostających z nimi we wspólnocie domowej. We wszystkich przypadkach zrzeczenie to powinno być wyraźnie sformułowane na piśmie. Zrzeczenie się immunitetu od jurysdykcji w sprawach cywilnych nie oznacza zrzeczenia się immunitetu w stosunku do wykonania orzeczenia, co wymaga oddzielnego zrzeczenia się.

2. Jeżeli urzędnik lub pracownik konsularny bądź członek jego rodziny, pozostający z nim we wspólnocie domowej, rozpocznie postępowanie w sprawie, w której korzystałby z immunitetu od jurysdykcji na podstawie artykułu 15 niniejszej Konwencji, nie będzie miał prawa powoływania się na ten immunitet w stosunku do jakiegokolwiek powództwa wzajemnego, bezpośrednio związanego z powództwem głównym.

Artykuł 17

1. Urzędnicy konsularni nie są obowiązani do składania zeznań w charakterze świadków przed sądami lub innymi właściwymi organami Państwa przyjmującego.

2. Pracownicy konsularni mogą być wzywani do składania zeznań w charakterze świadków przed sądami lub innymi właściwymi organami Państwa przyjmującego. Mogą oni odmówić złożenia zeznań odnośnie do faktów związanych z wykonywaniem czynności urzędowych. Jednakże w żadnym przypadku nie można wobec pracowników konsularnych stosować jakichkolwiek środków przymusu.

3. Postanowienia niniejszego artykułu stosują się odpowiednio do członków rodzin urzędników i pracowników konsularnych, pozostających z nimi we wspólnocie domowej.

Artykuł 18

Urzędnicy i pracownicy konsularni oraz członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, zwolnieni są w Państwie przyjmującym od obowiązku służby wojskowej oraz wszelkich form przymusowych świadczeń osobistych i rzeczowych na cele publiczne. Postanowienie to

nie obejmuje osób wymienionych w artykule 27 niniejszej Konwencji.

Artykuł 19

Urzędnicy i pracownicy konsularni oraz członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, zwolnieni są od wszelkich obowiązków przewidzianych w ustawach i przepisach Państwa przyjmującego w odniesieniu do rejestracji, zezwoleń na pobyt i innych podobnych wymogów dotyczących cudzoziemców. Postanowienie to nie obejmuje osób wymienionych w artykule 27 niniejszej Konwencji.

Artykuł 20

1. Pomieszczenia konsularne oraz mieszkania urzędników i pracowników konsularnych, jeśli właścicielem bądź najemcą tego mienia jest Państwo wysyłające lub osoba fizyczna bądź prawna, działająca w jego imieniu, a także umowy lub dokumenty dotyczące nabywania wspomnianego mienia, zwolnione są od jakichkolwiek podatków lub innych podobnych opłat.

2. Postanowienia ustępu 1 niniejszego artykułu nie dotyczą opłat należnych za świadczenie określonych usług.

Artykuł 21

Państwo wysyłające zwolnione jest od płacenia jakichkolwiek podatków lub innych podobnych opłat od mienia ruchomego, stanowiącego własność tego Państwa lub znajdującego się w jego posiadaniu bądź użytkowaniu i służącego dla celów konsularnych, a także w związku z nabywaniem takiego mienia.

Artykuł 22

1. Urzędnicy i pracownicy konsularni zwolnieni są od jakichkolwiek podatków lub innych podobnych opłat, pobieranych przez Państwo przyjmujące w odniesieniu do uposażeń, otrzymywanych przez nich z tytułu wypełniania ich obowiązków służbowych.

2. Urzędnicy i pracownicy konsularni, a także członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, zwolnieni są w Państwie przyjmującym od wszelkich innych podatków i opłat, państwowych i terenowych, włączając podatki i opłaty od ich mienia ruchomego.

3. Zwolnienia przewidziane w ustępie 2 niniejszego artykułu nie odnoszą się do:

- a) podatków i opłat od prywatnego mienia nieruchomości, położonego na terytorium Państwa przyjmującego;
- b) podatków i opłat spadkowych i od przeniesienia praw majątkowych w Państwie przyjmującym, z wyjątkiem podatków i opłat, od płacenia których stosuje się zwolnienia zgodnie z artykułem 24 niniejszej Konwencji;
- c) podatków i opłat od prywatnych dochodów, uzyskiwanych w Państwie przyjmującym;
- d) podatków i opłat od umów oraz dokumentów dotyczących umów, włącznie z wszelkimi państwowymi opłatami, pobieranymi w związku z takimi umowami, z wyjątkiem podatków i opłat, od płacenia których stosuje się zwolnienia zgodnie z artykułem 20 niniejszej Konwencji;
- e) opłat należnych za świadczenie określonych usług.

4. Postanowienia ustępów 1 i 2 tego artykułu nie obejmują osób wymienionych w artykule 27 niniejszej Konwencji.

Artykuł 23

1. Wszelkie przedmioty, z samochodami włącznie, przeznaczone do użytku służbowego urzędu konsularnego zwolnione są od opłat celnych w takim samym zakresie, jak przedmioty przeznaczone do użytku służbowego przedstawicielstwa dyplomatycznego.

2. Urzędnicy konsularni i członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, zwolnieni są od rewizji celnej.

3. Urzędnicy i pracownicy konsularni, a także członkowie ich rodzin, pozostający z nimi we wspólnocie domowej, zwolnieni są od opłat celnych w takim samym zakresie, jak odpowiednie kategorie personelu przedstawicielstwa dyplomatycznego.

4. Pojęcie „odpowiednie kategorie personelu przedstawicielstwa dyplomatycznego”, użyte w ustępie 3 niniejszego artykułu, odnosi się do członków personelu dyplomatycznego, jeśli chodzi o urzędników konsularnych, oraz do członków personelu administracyjnego i technicznego, jeśli chodzi o pracowników konsularnych.

5. Postanowienia ustępu 3 tego artykułu nie obejmują osób wymienionych w artykule 27 niniejszej Konwencji.

Artykuł 24

W przypadku zgonu urzędnika bądź pracownika konsularnego lub członka jego rodziny, pozostającego z nim we wspólnocie domowej, Państwo przyjmujące zezwoli na wywóz mienia ruchomego osoby zmarłej bez opłat celnych, a także zwolni to mienie od podatków i opłat spadkowych i od przeniesienia praw majątkowych, jeżeli mienie to znajdowało się w Państwie przyjmującym wyłącznie w związku z przebywaniem w tym Państwie tej osoby w charakterze urzędnika bądź pracownika konsularnego lub członka jego rodziny. Postanowienia niniejszego artykułu nie obejmują mienia nabytego w Państwie przyjmującym, którego wywóz jest ograniczony lub zakazany.

Artykuł 25

Z zastrzeżeniem swych ustaw i przepisów dotyczących stref, do których wstęp ze względu na bezpieczeństwo państwa jest zabroniony lub ograniczony, Państwo przyjmujące zapewnia urzędnikom i pracownikom konsularnym swobodę poruszania się na obszarze okręgu konsularnego.

Artykuł 26

Wszystkie osoby, korzystające na podstawie postanowień niniejszej Konwencji z przywilejów i immunitetów, obowiązane są, bez uszczerbku dla tych przywilejów i immunitetów, przestrzegać ustaw i przepisów Państwa przyjmującego, włącznie z ustawami i przepisami dotyczącymi ruchu drogowego i ubezpieczenia samochodów.

Artykuł 27

Przywileje i immunitety przewidziane w postanowieniach niniejszej Konwencji, z wyjątkiem ustępów 2 i 3 artykułu 17 oraz artykułu 24, nie przysługują pracownikom konsularnym, a także członkom rodzin urzędników i pracowników konsularnych, jeżeli osoby te są obywatelami Państwa przyjmującego lub mają stałe miejsce zamieszkania w tym Państwie.

Część IV

Funkcje konsularne

Artykuł 28

Zadaniem urzędnika konsularnego jest przyczynianie się do umacniania przyjacielskich stosunków między Państwem wysyłającym a Państwem przyjmującym oraz popieranie rozwoju stosunków ekonomicznych, handlowych, kulturalnych, naukowych i turystyki między nimi.

Artykuł 29

1. Urzędnik konsularny ma prawo wykonywać funkcje wymienione w części IV niniejszej Konwencji, a także inne funkcje konsularne, jeżeli nie są one sprzeczne z ustawodawstwem Państwa przyjmującego.

2. Urzędnik konsularny jest uprawniony do wykonywania swoich funkcji tylko w granicach okręgu konsularnego. Poza jego granicami urzędnik konsularny może wykonywać swoje funkcje jedynie za zgodą organów Państwa przyjmującego, w każdym konkretnym przypadku.

3. W związku z wykonywaniem swoich funkcji urzędnik konsularny może zwracać się pisemnie lub ustnie do właściwych organów w granicach okręgu konsularnego.

Artykuł 30

Urzędnik konsularny uprawniony jest do ochrony praw i interesów Państwa wysyłającego oraz jego obywateli, zarówno osób fizycznych, jak i prawnych.

Artykuł 31

1. Urzędnik konsularny ma prawo:

- a) prowadzić rejestr obywateli Państwa wysyłającego;
- b) przyjmować wszelkie oświadczenia w sprawach obywatelstwa;
- c) rejestrować i przyjmować zawiadomienia i dokumenty dotyczące urodzeń lub zgonów obywateli Państwa wysyłającego;
- d) przyjmować, zgodnie z ustawodawstwem Państwa wysyłającego, oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński, pod warunkiem, że obie strony posiadają obywatelstwo tego Państwa;
- e) przyjmować oświadczenia w sprawach rodzinnych obywateli Państwa wysyłającego.

2. Urzędnik konsularny będzie powiadamiał właściwe organy Państwa przyjmującego o zarejestrowaniu w urzędzie konsularnym urodzeń, małżeństw i zgonów obywateli Państwa wysyłającego, jeśli jest to wymagane przez ustawodawstwo Państwa przyjmującego.

3. Postanowienia punktów c) i d) ustępu 1 niniejszego artykułu nie zwalniają zainteresowanych osób od obowiązku przestrzegania formalności wymaganych przez ustawodawstwo Państwa przyjmującego.

Artykuł 32

Urzędnik konsularny jest uprawniony do:

- a) wydawania obywatelom Państwa wysyłającego paszportów lub innych podobnych dokumentów, wznawiania ich lub unieważniania;
- b) wydawania wiz.

Artykuł 33

1. Urzędnik konsularny ma prawo wykonywać następujące czynności:

- a) przyjmować, sporządzać i uwierzytelniać oświadczenia obywateli Państwa wysyłającego oraz wydawać im odpowiednie dokumenty;
- b) sporządzać, uwierzytelniać i przyjmować do depozytu testamenty obywateli Państwa wysyłającego;
- c) sporządzać lub uwierzytelniać umowy zawierane między obywatelami Państwa wysyłającego lub uwierzytelniać ich jednostronne akty, jeżeli te umowy bądź akty nie są sprzeczne z ustawodawstwem Państwa przyjmującego; jednakże urzędnik konsularny nie może sporządzać i uwierzytelniać takich umów lub aktów, które ustanawiają, znoszą lub ograniczają prawa rzeczowe na mieniu nieruchomym, znajdującym się w Państwie przyjmującym;
- d) sporządzać lub uwierzytelniać umowy zawierane między obywatelami Państwa wysyłającego a obywatelami Państwa przyjmującego, jeżeli te umowy dotyczą wyłącznie interesów istniejących na terytorium Państwa wysyłającego względnie podlegają wykonaniu na terytorium tego Państwa, pod warunkiem, że takie umowy nie są sprzeczne z ustawodawstwem Państwa przyjmującego;
- e) legalizować dokumenty wydane przez organy lub osoby urzędowe Państwa wysyłającego lub Państwa przyjmującego, a także poświadczać odpisy, tłumaczenia i wyciągi z tych dokumentów;
- f) tłumaczyć dokumenty i uwierzytelniać zgodność tłumaczeń;
- g) uwierzytelniać podpisy obywateli Państwa wysyłającego na wszelkiego rodzaju dokumentach, jeżeli treść tych dokumentów nie jest sprzeczna z ustawodawstwem Państwa przyjmującego;
- h) przyjmować do depozytu przedmioty i dokumenty od obywateli Państwa wysyłającego lub dla tych obywateli, jeżeli nie jest to sprzeczne z ustawodawstwem Państwa przyjmującego.

2. Dokumenty sporządzone, uwierzytelnione lub przetłumaczone przez urzędnika konsularnego zgodnie z postanowieniami ustępu 1 niniejszego artykułu będą miały w Państwie przyjmującym taką samą moc prawną i dowodową, jak gdyby były sporządzone, uwierzytelnione lub przetłumaczone przez właściwe organy lub osoby urzędowe Państwa przyjmującego.

Artykuł 34

1. Właściwe organy Państwa przyjmującego będą, w możliwie bliskim terminie, powiadamiały urzędnika konsularnego o zgonie obywatela Państwa wysyłającego i będą przekazywały temu urzędnikowi informacje o masie spadkowej, spadkobiercach, zapisobiercach, a także o ostatniej woli zmarłego.

2. Właściwe organy Państwa przyjmującego będą, w możliwie bliskim terminie, powiadamiały urzędnika konsularnego o otwarciu spadku w Państwie przyjmującym, jeżeli spadkobiercą lub zapisobiercą jest obywatel Państwa wysyłającego. Dotyczy to także przypadków, gdy właściwe organy Państwa przyjmującego dowiedzą się o otwarciu spadku na rzecz obywatela Państwa wysyłającego, przebywającego na terytorium państwa trzeciego.

3. Funkcje urzędników konsularnych w sprawach spadkowych są określone w postanowieniach obowiązującej Umowy

wy między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych.

Artykuł 35

Urzędnik konsularny ma prawo zastępować przed sądami i innymi właściwymi organami Państwa przyjmującego obywateli Państwa wysyłającego, jeżeli osoby te z powodu nieobecności lub na skutek innych istotnych przyczyn nie były w stanie w odpowiednim czasie bronić swych praw i interesów. Zastępstwo to trwa do chwili wyznaczenia przez osoby zastępowane swoich pełnomocników lub podjęcia przez nie obrony swych praw i interesów.

Artykuł 36

1. Urzędnik konsularny ma prawo spotykać się i porozumiewać z każdym obywatelem Państwa wysyłającego, udzielać mu rady i wszelkiej pomocy, włącznie z podjęciem kroków w celu zapewnienia mu opieki prawnej. Państwo przyjmujące nie będzie w żaden sposób ograniczać takiemu obywatelowi porozumiewania się z urzędem konsularnym i dostępu do tego urzędu.

2. Właściwe organy Państwa przyjmującego będą niezwłocznie informować urzędnika konsularnego Państwa wysyłającego o aresztowaniu lub zatrzymaniu w innej formie obywatela Państwa wysyłającego.

3. Urzędnik konsularny ma prawo do niezwłocznego odwiedzenia obywatela Państwa wysyłającego, aresztowanego lub zatrzymanego w innej formie albo odbywającego kafeę pozbawienia wolności, oraz do porozumiewania się z nim. Uprawnienia określone w niniejszym ustępie powinny być wykonywane zgodnie z ustawami i przepisami Państwa przyjmującego, z zastrzeżeniem jednak, że wspomniane ustawy i przepisy powinny umożliwiać pełną realizację celów, którym one służą.

Artykuł 37

1. Urzędnik konsularny jest uprawniony do udzielania wszelkiej opieki i pomocy statkom Państwa wysyłającego, znajdującym się na wodach terytorialnych lub wewnętrznych Państwa przyjmującego, włącznie z portami.

2. Urzędnik konsularny może wchodzić na pokład statku, jak tylko zostanie dokonana odprawa statku przy jego wejściu, a kapitan i członkowie załogi statku mają prawo kontaktowania się z urzędnikiem konsularnym.

3. Urzędnik konsularny może zwracać się do właściwych organów Państwa przyjmującego z prośbą o udzielenie pomocy w jakichkolwiek sprawach dotyczących wykonywania jego funkcji w stosunku do statków Państwa wysyłającego, kapitanów i członków załóg tych statków.

Artykuł 38

Urzędnik konsularny ma prawo:

- a) przeprowadzać, bez uszczerbku dla uprawnień organów Państwa przyjmującego, dochodzenia w sprawie zdarzeń, które miały miejsce na statku Państwa wysyłającego podczas rejsu i w czasie postoju w portach, przesłuchiwać kapitana lub jakiegokolwiek członka załogi statku, sprawdzać dokumenty statku, przyjmować oświadczenia dotyczące podróży statku i jej celu, a także ułatwiać wejście, wyjście i pobyt statku w portcie;
- b) rozstrzygać, bez uszczerbku dla uprawnień organów Państwa przyjmującego, wszelkie spory między kapitanem a jakimkolwiek członkiem załogi statku, a w szczególności spory w zakresie umów o pracę i warunków

- pracy, jeżeli jest to przewidziane przez ustawodawstwo Państwa wysyłającego;
- c) podejmować właściwe kroki w zakresie leczenia szpitalnego i repatriacji kapitana lub jakiegokolwiek członka załogi statku;
 - d) przyjmować, sporządzać lub poświadczać wszelkie oświadczenia albo inne dokumenty w odniesieniu do statków, jeżeli jest to przewidziane przez ustawodawstwo Państwa wysyłającego;
 - e) wydawać tymczasowe świadectwa o banderze Państwa wysyłającego dla nabytych lub wybudowanych statków.

Artykuł 39

1. W przypadku, gdy sądy lub inne właściwe organy Państwa przyjmującego zamierzają podjąć jakiegokolwiek środki przymusu lub rozpocząć jakiegokolwiek urzędowe dochodzenie na pokładzie statku Państwa wysyłającego, właściwe organy Państwa przyjmującego powinny powiadomić o tym urzędnika konsularnego. Wspomniane powiadomienie należy przekazać przed podjęciem tych czynności w taki sposób, aby urzędnikowi konsularnemu umożliwić uczestniczenie przy ich wykonywaniu. Jeżeli urzędnik konsularny nie uczestniczył przy tych czynnościach, właściwe organy Państwa przyjmującego przedstawią mu, na jego prośbę, pełną informację o podjętych krokach.

2. Postanowienia ustępu 1 niniejszego artykułu będą miały zastosowanie także w przypadku przesłuchiwania kapitana lub jakiegokolwiek członka załogi statku na lądzie przez organy Państwa przyjmującego.

3. Postanowień niniejszego artykułu nie stosuje się jednakże do zwykłej kontroli paszportowej, celnej lub sanitarnej, a także do wszelkich czynności podejmowanych na prośbę lub za zgodą kapitana statku.

Artykuł 40

1. Jeżeli statek Państwa wysyłającego rozbije się, osiądzie na mieliźnie, zostanie wyrzucony na brzeg lub ulegnie jakiegokolwiek innej awarii na terytorium Państwa przyjmującego albo jeżeli jakikolwiek przedmiot, stanowiący część ładunku statku, który uległ awarii, będący własnością obywatela Państwa wysyłającego, zostanie znaleziony na brzegu lub w pobliżu brzegu Państwa przyjmującego bądź dostarczony do portu tego Państwa, to właściwe jego organy poinformują o tym możliwie jak najszybciej urzędnika konsularnego. Organy te zawiadomią także urzędnika konsularnego o środkach już podjętych dla uratowania ludzi, statku, ładunku i innego mienia znajdującego się na pokładzie statku oraz przedmiotów przynależnych do statku lub stanowiących część jego ładunku, które oddzieliły się od statku.

2. Urzędnik konsularny może udzielać wszelkiej pomocy statkowi, który uległ awarii, jego członkom załogi i pasażerom; w tym celu może on zwracać się do właściwych organów Państwa przyjmującego z prośbą o udzielenie pomocy. Urzędnik konsularny może zastosować środki wymienione w ustępie 1 niniejszego artykułu oraz podjąć kroki w sprawie remontu statku, a także zwracać się do właściwych organów z prośbą o podjęcie lub dalsze stosowanie takich środków.

3. Jeżeli statek Państwa przyjmującego, który uległ awarii, albo jakikolwiek przedmiot, należący do tego statku, zostaną znalezione na brzegu lub w pobliżu brzegu Państwa przyjmującego albo zostaną dostarczone do portu tego Państwa i ani kapitan statku, ani właściciel, ani jego agent, ani odpowiedni ubezpieczyciele nie są w stanie podjąć kroków

w celu zabezpieczenia takiego statku lub przedmiotu względnie rozporządzenia nim, urzędnik konsularny jest uprawniony do podejmowania w imieniu właściciela statku takich kroków, jakie mógłby w tym celu podjąć sam właściciel. Postanowienia niniejszego ustępu stosują się odpowiednio do jakiegokolwiek przedmiotu, stanowiącego część ładunku statku Państwa wysyłającego i będącego własnością obywatela tego Państwa.

4. Jeżeli jakikolwiek przedmiot, stanowiący część ładunku statku Państwa przyjmującego lub państwa trzeciego, który uległ awarii, jest własnością obywatela Państwa wysyłającego i zostanie znaleziony na brzegu lub w pobliżu brzegu Państwa przyjmującego albo zostanie dostarczony do portu tego Państwa i ani kapitan statku, ani właściciel przedmiotu, ani agent, ani odpowiedni ubezpieczyciele nie są w stanie podjąć kroków w celu zabezpieczenia takiego przedmiotu względnie rozporządzenia nim, urzędnik konsularny jest uprawniony do podejmowania w imieniu właściciela takich kroków, jakie mógłby w tym celu podjąć sam właściciel.

Artykuł 41

Postanowienia artykułów 37, 38, 39 i 40 niniejszej Konwencji mają odpowiednie zastosowanie także do statków powietrznych.

Artykuł 42

Urząd konsularny może pobierać na terytorium Państwa przyjmującego opłaty konsularne zgodnie z ustawami i przepisami Państwa wysyłającego.

Część V

Postanowienia ogólne i końcowe

Artykuł 43

1. Prawa i obowiązki urzędnika konsularnego przewidziane w niniejszej Konwencji stosują się również do członków personelu dyplomatycznego przedstawicielstwa dyplomatycznego Państwa wysyłającego w Państwie przyjmującym, którym powierzono wykonywanie funkcji konsularnych w tym przedstawicielstwie.

2. Wykonywanie funkcji konsularnych przez osoby wymienione w ustępie 1 niniejszego artykułu nie pozbawia tych osób przywilejów i immunitetów, przysługujących im na podstawie ich statusu dyplomatycznego.

Artykuł 44

1. Niniejsza Konwencja podlega ratyfikacji i wejdzie w życie trzydziestego dnia, licząc od dnia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi w Moskwie.

2. Z dniem wejścia w życie niniejszej Konwencji utraci swoją moc Konwencja konsularna między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich, podpisana w Warszawie dnia 21 stycznia 1958 roku.

3. Niniejsza Konwencja będzie obowiązywała do upływu sześciu miesięcy od dnia, w którym jedna z Wysokich Umawiających się Stron notyfikuje w pisemnej formie drugiej Wysokiej Umawiającej się Stronie o swoim życzeniu wypowiedzenia tej Konwencji.

Na dowód czego Pełnomocnicy obu Wysokich Umawiających się Stron podpisali niniejszą Konwencję i opatrzili ją pieczęciami.

Sporządzono w Warszawie, dnia 27 maja 1971 roku, w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i rosyjskim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc.

Z upoważnienia
Rady Państwa
Polskiej Rzeczypospolitej
Ludowej
Jerzy Roszak

Z upoważnienia
Prezydium Rady Najwyższej
Związku Socjalistycznych
Republik Radzieckich
Nikołaj Iwanowicz Molakow

PROTOKÓŁ

do Konwencji konsularnej między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich

Przy podpisywaniu w dniu dzisiejszym Konwencji konsularnej między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich, zwanej dalej „Konwencją”, Pełnomocnicy obu Wysokich Umawiających się Stron zgodzili się na następujące postanowienia:

1. Zawiadamianie urzędnika konsularnego, przewidziane w ustępie 2 artykułu 36 Konwencji, następuje w ciągu trzech dni od chwili aresztowania lub zatrzymania w innej formie obywatela Państwa wysyłającego.

Po zaznajomieniu się z powyższą Konwencją Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 23 września 1971 r.

Minister Spraw Zagranicznych: w z. *J. Winiewicz*

2. Prawo urzędnika konsularnego, przewidziane w ustępie 3 artykułu 36 Konwencji, do odwiedzania obywatela Państwa wysyłającego, aresztowanego lub zatrzymanego w innej formie, a także do porozumiewania się z nim, będzie przyznawane w ciągu czterech dni od chwili aresztowania lub zatrzymania.

3. Prawo urzędnika konsularnego, przewidziane w ustępie 3 artykułu 36 Konwencji, do odwiedzania obywatela Państwa wysyłającego, aresztowanego lub zatrzymanego w innej formie albo odbywającego karę pozbawienia wolności, a także do porozumiewania się z nim, przyznawane będzie na zasadzie częstotliwości.

Niniejszy Protokół stanowi integralną część Konwencji.

Na dowód czego Pełnomocnicy obu Wysokich Umawiających się Stron podpisali niniejszy Protokół i opatrzili go pieczęciami.

Sporządzono w Warszawie, dnia 27 maja 1971 roku, w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i rosyjskim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc.

Z upoważnienia
Rady Państwa
Polskiej Rzeczypospolitej
Ludowej
Jerzy Roszak

Z upoważnienia
Prezydium Rady Najwyższej
Związku Socjalistycznych
Republik Radzieckich
Nikołaj Iwanowicz Molakow

L. S.

Przewodniczący Rady Państwa: *J. Cyrankiewicz*